

ԳՐԱԿԱՆ

ԴԻՏԵԼՈՎ ԶՈՒՐԻ ԿԱԹՈՒԼ ՄԸ

Վարդի սրտին, շիթը լուռ կը փայլի, լուսեղէն արցունքի նման: Բխած է ան վաղ առաւօտեան ցօղէն: Իր մետաքսաւետ քաժակին մէջ թափնուած՝ ի՞նչ պիտի ըլլայ անոր ապագան: Առ այժմ, ան կը խայտայ մանիշակին եւ վարդին հետ, որոնք ներքնապէս հագուած կը թուին՝ երկինքէն ինկած թեթեւ ծիրին մէջ: Կաթի՞ մըն է ան թէ շիթիկ: Շուտով, արեւը իր նա-ռագայթներով գայն պիտի ըմպէ յագեցած: Տիեզերք մը պիտի անհետանայ՝ այնքան անարատ եւ այնքան ձրի որ չէր կրնար գոյատեւել: Արտասուք մը կրնա՞ր աշխարհը փոխել:

Ծթաֆարի գունաւոր ծայրին ջուրի կաթիլը դանդաղօրէն կը բանի: Շրջած է ան ցամաքի եւ ժայռերու ընդմէջէն հոն իր գործը կատարելու: Մութ ու խոնջ, ժամերու ընթացքին, ան իր համեստ հանգիստ քախտը կը տեղաւորէ: Հակառակորդական ժամը պիտի հասնի. պէտք է մեկնիլ, քանի որ ուրիշ կաթիլ մը կ'ուզէ հետեւիլ հազարամեայ աշխատանքին: Պէտք է հրաժարիլ այս բեղուն ու մեղմ կեանքին: Ոչ մէկ աչք նկատած պիտի ըլլայ հեղուկ աղմուկ մը մութին մէջ: Հեղուկը կորսուած է ջուրին մէջ: Լոռիին: Կաթիլը յանգած է պտկաֆարի մը ծայրին ու իր նպաստը պիտի բերէ անոր զարգացման: Ո՞վ պիտի կարենար համբել անհուն կաթիլներու յաջորդութիւնը անձաններու մէջ:

Ապակիին մակերեսին, կաթիլը շեղաբար կը գլորի: Հովէն անձրեւը կը տարուբերի: Փոթորիկով բազմապատկուած ու ծանրացած՝ հարիւր հազարաւոր կաթիլներ ո՞ր կը հեռանան, ո՞ր կ'երթան: Հոն, վերը, կղմիւտրին եզերքը, քանի մը կաթիլներ կը յամենան, կը հասունան, բայց շուտով պէտք է ուղղուին դէպի վար՝ ծաղկատենչ, պարտէզը ջրելու: Օրին մէկն ալ, ծաղիկի մը թափանցիկ փերթերէն կը յայտնուի գունաւոր կաթիլը, ուրիշներ

արմատներ պիտի գովացնեն, տերեւ ու կոթ պիտի մաքրեն ու գօսացած ցամաքը պիտի թրջեն՝ ամէն ինչ բեղմնաւորելու համար: Սակայն անոնցմէ շատեր պիտի շոգիանան ու անհետին՝ նոյն շրջագիծը եւ նոյն դերերը դարձեալ վերապրելու համար: Ո՞վ պիտի անդրադառնայ կաթիլի մը ողիսականին, փոխն ի փոխ երկինքէն արձակուած, երկրի վրայ ցրուած, համբերող եւ երագկոտ՝ մինչեւ որ հողին մէջ ձուլուի, միշտ պատրաստակամ, դիւրաբեկ եւ երեւութապէս անյայտ:

Շուտով կաթիլը կը յայտնագործէ ինքնութիւնը ամէն բանի, վասն զի իւրաքանչիւր արարած կարող է փայլիլ: Կարելի՞ է միթէ որ լուսեղէն կաթիլը դեռ աշխոյժ ըլլայ, կրնայ պահ մը յամենալ՝ անմիջական ու անսպասելի աշխատանքը կատարելու: Ու քիչ մը անդին պատճառ կ'ըլլայ ան ապշեցնող կենսունակութեան մը, որ արդէն միշտ կը ծագի՝ լոկ գեղեցկութիւնը աշխարհ բերելու համար: Թշուառ ջուրի կաթիլ, եկած է ան ամպէ մը այնքան երկար նամբայէ մը ետք, եկած է ան ովկիանոսի սարսուռներէն, երբ քարձրացած է ան, անբերելոյ, ծովային տարածութիւններէն: Դեռ կու գայ ան աւելի հեռուններէն, բայց ան չի գիտեր եւ մենք չենք գիտեր իր թափանցիկ ծագումը, կեանքի կաթիլ ...

Կաթիլը կայտառօրէն կը ծաղկի մայրական գիրկին մէջ: Ան բազմատեսակ պիտի ըլլայ մարդկային էակներու մարմիններուն մէջ: Անձկութեան պահերուն ան պիտի հոսի կոպերէն: Վաղանցուկ եւ կատարեալ մարգրիտ՝ վերջին պահուն ան պիտի փակէ մեր աչքերը առ յաւէտ ...

Մնաս բարով տեսարանները քանդակող կաթիլ, կաթիլ որ մեր արեան մէջ կը շրջագայի, կաթիլ որ կը սեւեռէ քեզ երկինքի անհունութենէն, կաթիլ որ կը դաւանանէ խոնարհ ակին ...

ԺԵՌԱՐ ՊԷՍԻԷՐ

Թրգմն՝ ՍԻԼՎԻ ՍԸՂԸԹՃԵԱՆ